

nedsatte. Loven af 1ste April 1871 blev, saavidt mig bekjendt, netop givet med det bestemte Formaal at nedfætte Fordringerne. Om der faktisk stilles større Fordringer nu ved Undervisningen, veed jeg ikke; men jeg tror ikke, at der er Tvivl om, at det ved Loven foreskrevne Omfang af Fordringerne er nedsat. Jeg skal tillade mig kortelig at gennemgaa, hvad der forvredes før 1871, og hvad der forvredes nu. Til Afgangsexamen krævedes dengang følgende Fag: Dansk, Latin, latinist Stil med to Opgaver, nemlig Oversættelse fra Latin til Dansk og Oversættelse fra Dansk til Latin, endvidere Græsk, Historie, Geometri, Arithmetik og Naturlære. Fremdeles undervistes der i øverste Klasse i Franck og Religion, men uden at deri afslagedes nogen Prøve ved Afgangsexamen, og der tilbødes Undervisning i Hebraisk og Engelsk. Lad os nu sammenligne hermed, hvad der kræves efter Lov 1ste April 1871. Fællessag ere: for det Første Dansk og Historie. Jeg antager, at Fordringerne i Historie ere ganske de samme som før. Under "Dansk" hører Undervisningen i Oldnordisk; derved ere Fordringerne i dette Fag stærkede; hvis Oldnordisk blev taget bort, vilde Fordringen her være den samme som tidligere. Dernæst Franck og Tydsk eller alternativt Engelsk. I Franck ere Fordringerne noget stærkede, forsaavidt der nu kræves franck Stil, og Faget er blevet et Afgangsfag. Hvad Tydsk angaar, vil jeg erindre om, at før den Omordning i det lærde Skolevæsen, som første Gang blev gjældende ved Afgangsexamen i 1867, krævedes der ved Hovedexamen ved Udgangen af den daværende 6te Klasse, der svarede til den nuværende 4de Klasse, tydsk Stil; nu kræves der derimod ved den endelige Afgangsexamen i Tydsk ikke Mere, end hvad der kan erstattes ved at opgive et Pensum af 150 læste Sider i Engelsk — en Fordring, man kan byde et Barn paa 10 Aar. Hvad Undervisningen i Tydsk ved de lærde Skoler har at sige, fremgaar best af det Resultat, som foreligger i det Kjendskab til tydsk Sprog, som Studenterne besidde. Det var nu Fællessagene, i hvilke altsaa Fordringerne ere blevne stærkede i Henseende til Oldnordisk og Franck. Dernæst de særlige Fag for hver Afdeling for sig. I den sproglig-historiske Afdeling er Geometri og Arithmetik faldet fuldstændig bort, og i Naturlære ere Fordringerne betydelig nedsatte. Det er mig meddelt, at til Gjengæld ere Fordringerne i Latin og Græsk blevne stærkede. Jeg har derfor gjennemgaaet, hvad Fordringerne før vare, og hvad de nu ere, hvorved jeg har fundet, at det Modsatte er Tilfældet. Der kræves nu i Latin 100 Kapitler af Ciceros Taler; det Samme dengang; nu kræves 70 Kapitler af hans filosofiske Skrifter; dengang opgaves 100, altsaa 30 mere. Nu kræves 3 Bøger af Livius eller Tacitus, dengang 4; derimod nu ligesom før 3 Bøger af Virgil, 2 Bøger Over af Horats og hans Breve

med ars poetica. Altsaa Mt i Mt: nu 1 Bog af Livius og 30 Kapitler af Cicero mindre end før, — og samtidig er den latiniske Stil bortfalden. Den latiniske Stil, det, som Englænderne vilde kalde the crucial test, Ildprøven paa Forstaaelsen, Tilgængelsen af og Evnen til at tumle med latiniske Sprogformer er fuldstændig falden bort ved Afgangsexamen. Enhver veed jo, hvilken overordentlig Forskjel der er i Arten af den Sprogkundskab, der kræves for at skrive og for at læse et Sprog. Jeg antager, at Fordringerne ere de samme som før. Der kræves nu 200 Kapitler af Herodot og 40 Kapitler af Demosthenes; tidligere, 150 Kapitler af Herodot og 25 af Demosthenes. Til Gjengæld opgav man dengang 1 Bog mere af Xenophon. Der er kun een Henseende, hvori det stilles større Fordringer nu; dengang opgav man 6 Bøger af Homer, nu forlanges der 6 til 8. Denne Stærkelse af Fordringerne i Græsk er ialtsind meget lille. — I den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling ere Fordringerne i Mathematik og Naturlære blevne en hel Del stærkede; men samtidig er Undervisningen i Latin, Græsk og latinist Stil faldet helt bort. — Med andre Ord: Undervisningen i øverste Klasse for begge Afdelinger er nu i væsentlig Grad specialiseret; man koncentrerer sine Kræfter paa enkelte Opgaver, istædfor at sprede dem over mange. Dette vilde allerede være en meget betydelig Vættelse, aldeles affet fra, om Fordringerne vare mindre eller større. Man kan aldeles ikke maale Anstrengelsen efter den kvantitative Forøgelse i Fordringerne; thi det er jo klart, at jo Mere man lærer, desto lettere tilegner man sig det næste. Hvis man krævede det dobbelte Quantum indenfor samme Fag, hvad man nu kræver, vilde Anstrengelsen ved at tilegne sig dette paa ingen Maade være dobbelt, men en Fjerdedel af, hvad den nu er.

Jeg kan derfor ikke se Andet end, at forsaavidt Overbebyrdelse er tilføede — hvad jeg, som sagt, ikke vil bestride — skyldes det ikke, at Fordringerne ere blevne stærkede, men det skyldes en uundgaaelig Følge af al Skoleundervisning overhovedet, som den utilbuds er indrettet. Det, at man er bleven opmærksom derpaa, skyldes, at man nuomfundner ifølge hele den moderne Vandsretning lykkeligvis lægger en ganske anden Vægt paa den legemlige Udvikling end tidligere. Man har faaet et ganske andet Blik for Nødvendigheden af ikke at tilføede den legemlige Udvikling for den aandelige, man tillægger det nu langt større Betydning, at Eleverne ikke aandelig overlæsses, og det er dette, der er Grunden til, at man nu saa stærkt henleder Opmærksomheden paa dette Forhold, medens der tidligere maatte have været fuldt saa megen Grund dertil. Men naar vi nu staa overfor dette Spørgsmaal om Overbebyrdelse, vil jeg sige, at det er min Overbevisning, at man aldrig vil naae til at forhindre